

| Herkes kalbindekileri sözlere dö-kemez. Ben de edebiyat fukarala-rından biriyim. Düşündüğüm İzzet Barış'ı anlatmaya çalışacağım. Ne kadar büyük bir insan olduğunu an-latabilsem ne mutlu bana.

Asıl ismi Yusuf İzzettin Barış'tır. Fa-kat kendisi İzzet Barış ismiyle bilin-mektedir. 1969 yılında başladığım Hacettepe'de İç Hastalıkları Anabi-lim Dalı'na askerlikten ayrılma bir Göğüs Hastalıkları uzmanının atan-dığını öğrendik. Geldiğinde yaşı 40 dolaylarındaydı. Göğüs hastalıkları uzmanı olarak geldiği Hacettepe İç Hastalıkları Anabilim Dalı'nda, Gö-ğüs Hastalıkları Bölümü'nü kurdu. Farklı bir camiadan geldiği için baş-langıçta, Hacettepe'ye adaptasyon süreci geçirdi. Hacettepe'den önce-ki hayatındaki farklı hiyerarşik yapı, farklı davranış biçimleri, kurumsal yapıdaki fark, başlangıçtaki adaptas-yon süreci için zor bir dönem oluş-turmaktaydı.

Ülkemizde o dönemde, İç Hastalık-ları ile Göğüs Hastalıkları arasında Avrupa Birliği'nin kabul ettiği en-tegrasyon anlayışı yoktu. Hala bu entegrasyonun hangi ölçülerde ger-çekleştiğini bilmiyorum. Günümüz-de Avrupa Birliği'nin kabul ettiği eğitim standartları ve süreçlerinin, hala ülkemizde yeterli ölçülerde uygulanmadığını düşünüyorum. Ek olarak o dönemde, Hacettepe'de şartlar daha da farklıydı. İç Hasta-lıkları; Hematoloji, Endokrinoloji, Gastroenteroloji ve Kardiyoloji bö-lümlerinden oluşmaktaydı. Bunlar, hem alt dalları temsil etmekte hem de Genel Dahiliye bölümü olarak çalışmaktaydı. Var olmayan alt dal-ların işlevleri, var olan dalların öğ-retim elemanları tarafından yürü-

tölmekteydi. İç Hastalıkları-Göğüs hastalıkları entegrasyon eksikliğine ek olarak, Hacettepe'deki İç hasta-lıkları uygulamaları ve alt dallardaki farklar ve İç hastalıkları ile birlikte çalışma şartları, dışarıdan gelen bir uzmanın adaptasyon sürecindeki karşılaşacağı zorlukların tamamı de-ğildi. Hacettepe'de çalışan öğretim üyeleri ve öğretim görevlilerinin önemli bölümü Amerika'da eğitim görmüşler ve orada edindikleri de-neyim ve alışkanlıklarını kısmen de olsa sürdürmekteydiler. Farklı bir eğitim sürecinden geçmiş, farklı davranış biçimlerine alışmış bir uz-manın adaptasyonu oldukça zordu. İzzet Beyin Hacettepe'ye başladığı dönemin kısa bir özeti bu şekildeydi.

İlk dönemlerinde, İzzet beyin diğer Öğretim Üyelerininkinden farklı davranış ve uygulamaları vardı. Bu farklar adaptasyon süreci ile za-manla rayına oturdu. Hacettepe'ye adaptasyonunu kolaylaştıran neden-lerden ikisi önemlidir. İlki, İzzet bey başladıktan kısa bir süre sonra, Hacettepe'deki İç Hastalıkları eği-tim sürecini tamamlayarak uzman olan sayın Mustafa Artvinli ve sayın Mustafa Özesmi ile birlikte çalış-maya başlamasıdır. Her ikisi de Ha-cettepe kültürünü ve eğitim siste-mini özümstedikleri için İzzet Beye çok yardımcı olmuşlardır. Bilindiği gibi teorik eğitim ve uygulamala-rın çoğu, doğrudan öğrenciler ve araştırma görevlileri iledir. Hocam, her iki kesimle de sıcak ve yakın ilişkiler kurdu. Konsültasyon not-larını daktilosunda yazardı. Araştır-ma görevlileri ve öğrenciler diğer öğretim üyelerinden farklı olarak, onun odasına rahatça girer, sorun-larını çekinmeden, kendisine akta-

rırlardı. Kendisine en çok, standart akciğer grafileri sorulur, o da film-de gördüğü anormallikleri onlara açıklardı. Çok pratik bir insandı. Sorunları hemen ve çabuk çözüme kavuşturmayı seçer, işi uzatmazdı. Davranışları ve kurduğu ilişkiler özellikle araştırma görevlileri ile yaklaşması, kendisine ve Göğüs Hastalıkları'na sempatiyi arttırmaya başlamıştı. Kişilik yapısı ve yukarıda kısmen kısa bir şekilde açıklamaya çalıştığım nedenler adaptasyon sü-recini hızlandırmıştır. Kısa bir süre sonra Doçent oldu.

İzzet beyle yakınlığım Göğüs Has-talıkları rotasyonu ile başladı. Ön-cesinde zaten tanıyordum. İhtisas sürem sonuna yaklaştığım için teze ihtiyacım vardı. Tez konusunu, sempati duyduğum Göğüs Hastalık-ları'ndan almak istedim. Kendisine söylediğimde olumlu karşıladi. O dönemde, ticari olarak asbest çıkar-ılan ve işlenen Mihaliççık köylerin-in mikrofilm taramalarında yük-sek oranda kalsifiye plevral plaklar saptanmıştı. Bu köylerde tarama yapılacaktı ve buradan tez konusu çıkacaktı. Ekip olarak bu köylerin taramasını yaptık. Bu çalışma, ih-tiyacı olan başka bir dönem arka-daşım tarafından tez yapıldı. Ben sonra, güvercin besleyenlerdeki hipersensitivite pnömonisi' ni tez yaptım. Bu tezin hazırlanması ve ya-zımındaki yardımları için kendisine birçok başka konuda olduğum gibi, şükran borcum bulunmaktadır.

Göğüs Hastalıkları rotasyonunu ta-mamlamama rağmen orası benim ikinci evim gibi olmuştu. Yakınlık sadece İzzet beyle değil, orada çalış-anların hepsiyleydi. İhtisas bitince Kıbrıs çıkarması dönemini içine alan

20 aylık askerlik görevime başlamadan ve biterken kendisinden beraber çalışma teklifini aldım. Kabul ederek askerlik sonrası Göğüs Hastalıkları ekibine katıldım. Askerlik döneminde, ekibin Türkiye'deki kırsal kesimde çevresel asbest teması ile gelişen hastalıklar konusunda araştırma ve çalışmaları devam etmekteydi. Dönüşte bunlara ben de katıldım. Nevşehir Karain köyünde plevral mezotelyoma oranı çok yüksekti. Bu köye çeşitli kereler gitmemize ve örnekler toplamamıza rağmen, bu örneklerin hiç birinde asbest gösteremedik. Nedenin asbest teması olmasını bekliyorduk. Daha sonra çevresel asbest teması ile gelişen hastalıkların bulunduğu birçok köyde değişik ekiplerle çalışmalar yapıldı. Nevşehir bölgesinde Karain'e, zamanla aynı probleme sahip Tuzköy ve Sarıhıdır köyleri de katıldı. Sarıhıdır köyünün zarar gördüğü Kızılırmak

nehri taşkımindan korunmak için nehrin diğer tarafına taşınmasından sonraki jenerasyon, bu sorundan kurtulmuştu. Karain ve Tuzköy'ün yerleşim yerlerinin değiştirilmesi için çok büyük emek sarfetmiştir. Yıllar süren araştırmalar ve çabalar sonunda Nevşehir yöresinde problemin yine silikat grubuna bağlı bir zeolit olan erionit temasından kaynaklandığı, Nevşehir dışındaki kırsal yörelerdeki sorunun beyaz toprakta kontamine bulunan asbest (tremolit) ten kaynaklandığı gösterildi.

Lifsel yapıdaki silikat grubu minerallerle çevresel temas sonucu gelişen hastalıklarla ilgili Hacettepe Göğüs Hastalıkları'nda yapılan bütün çalışmaların başından yayınlanmasına kadar İzzet bey, kısaca A'sından Z'sine kadar her safhasının lideri, planlayıcısı ve yürütücüsüdür. Çok büyük emeği vardır. Bu

çalışmaları ile bilim dünyasında ayrıcalıklı bir yere sahiptir.

Yukarıda İzzet beyin 40 yaşından sonraki hayatının akışında hangi şartlarda nasıl bir gelişim gösterdiğini ve başarılarını çok özet olarak anlatmaya çalıştım. Başardıklarının hepsini böyle bir yazıda toplamak çok zor. Bilimsel tarafını toraks camiasında herkes çok iyi bilmektedir. Toraks Derneğinin kurulması, gelişmesindeki katkıları ve kişisel özelliklerinin çoğu bu yazıda yer almamıştır.

Son söz olarak, benim yetişmemde, Göğüs Hastalıklarına katıldıktan sonraki aldığım eğitim ve çalışmalarımın hemen tamamında çok büyük emek ve katkıları olmuştur. Kendisine teşekkür ve şükran borçluyum. Eserleri ve bıraktıkları ile her zaman kalbimizde yaşayacaktır.

İzzet Hocamdan Geriye Kalanlar

| M. Levent ERKAN

Toraks
Bülteni

Prof. Dr. BARIŞ'ın bilimsel değerini, yoktan var edip kurduğu bir kliniği nasıl üst düzeylere taşıyıp, dünyada tanınır hale getirdiğini göğüs hastalıkları camiasında hemen herkes bilir. Burada bunları yeniden anlatıp, tekrar etmekten çok, onun tanıyabildiğim kişisel özelliklerini, günlük hayatta yaşadığımız bazı davranışlarını anlatmaya çalışacağım.

Çok değerli Hocam Yusuf İzzettin BARIŞ'ı 1969 senesinde tanıdım. Ben dahiliye stajyeri, Hoca ise Hacettepe Tıp Fakültesi kadrosuna Göğüs Hastalıkları uzmanı olarak yeni katılmıştı. Bölümü kuruyordu. Hemen yanına iki Dahiliye uzmanı almış, gece gündüz çalışıyordu. O yıllarda yeni kurulmuş olan Hacettepe

Tıp Fakültesinde öğretim üyelerine Hocam denilmez, isimlerinin arkasına bey veya hanım ekleyerek hitap ederdik. İzzet Bey ise "İzzet Ağabey" denmesinden hoşlanırdı. Sayılarımız az olduğu için hocalar bizleri isimlerimizle tanırlardı. Geldikten kısa süre sonra Dahiliye Futbol takımının başına geçti. Takım profesyonel futbolcu gibi giyinir profesyonel gibi oynardı. Hoca başta seyircileri "3 kez sağ ol" diye selamlarlardı. Maçlar genellikle Hacettepe'nin Beytepe süt çiftliği veya Tepe Mobilya sahalarında ve o zamanlar cumartesileri de mesai olduğu için Pazar günleri yapılırdı. Ben futbol oynamadım, ama bizlerin de maçlara giderek saha dışından takıma destek olmamızı isterdi. Zaman geçtikçe futbolun yerini tenis

aldı. Hoca artık iddialı bir tenisçiydi. Nöbetlerde bazı geceler gece yarısı aniden görünür, aklına takılan hastaları görürdü. Bazen genellikle de gece vizitlerine oğullarını getirirdi. Enis ve Bahadır o zamanlar lise öğrencisiydiler. Doktor olmalarını istediği için onlara da beyaz gömlek giydirir, hastaları dolaşırlardı. İlerleyen yıllarda iki oğlu da doktor oldu. Nöbetlerde bazı sabahlar saat 06-07'de biz yataktan yeni kalktığımızda onu yine hastalarını dolaşırken görürdük. Öğretim üyeleri Doçent veya Profesör olmuşlardı. Hoca da geldikten kısa süre sonra 1970'de Doçent oldu. Dahiliye stajı yaptığım günlerde benden 4 yaş küçük olan teyzemin oğlu Ali, öksürük, balgam ve nefes darlığı nedeniyle Ankara'ya geldi.